

REPUBLIKA SRBIJA

**Visoka poslovna škola
strukovnih studija**

Leskovac, Durmitorska 19

Tel. 016/254–961,

faks: 016/242–536

OSNOVI INFORMATIKE
(RAČUNARSTVO I INFORMATIKA)

1. Prvi elektronski računari, koji su se pojavili krajem četrdesetih godina prošloga veka, u početku su korišćeni:

- a) u komercijalne svrhe,
- b) u obrazovne svrhe,
- c) u vojne svrhe.**

2. Termin „računarske nauke“ (computer sciences) odnosi se na:

- a) proizvodnju i povezivanje hardverskih delova računara;
- b) teorijski aspekt arhitekture računara, njihove primene i računarskog softvera;**
- c) praktičnu primenu računara.

3. Termin „informatika“, koji je najpre korišćen kao sinonim za automatsku obradu podataka, potekao je iz:

- a) francuskog jezika,**
- b) engleskog jezika,
- c) nemačkog jezika.

4. Obrada podataka se može posmatrati kao skup aktivnosti kojima se vrši:

- a) memorisanje podataka,
- b) transformacija podataka u informacije,**
- c) pretraživanje relevantnih informacija.

5. Pronalazač logaritmara je:

- a) Vilijem Outred,**
- b) Džon Neper,
- c) Blez Paskal.

6. Ocem prve računске mašine, koja je mogla da sabira i oduzima unete brojeve, smatra se:

- a) Gotfrid Vilhelm fon Lajbnic,
- b) Blez Paskal,**
- c) Vilijem Barouz.

7. Prvi uspešni mehanički kalkulator koji je mogao da sabira, oduzima, množi i deli napravio je:

- a) Vilhelm Šikard,
- b) Čarls Havijer Tomas,**
- c) Vilijem Barouz.

8. Prvu računsku mašinu koja je bila dovoljno pouzdana za rad u bankama konstruisao je:

- a) Žozef Mari Žakar,
- b) Čarls Bejbidž,
- c) Vilijem Barouz.**

9. Prvom mašinom sa programiranim automatskim radom smatra se:

- a) paskalina,
- b) abakus,
- c) Žakarov automatski razboj.**

10. Engleski matematičar Čarls Bejbidž izumeo je:

- a) diferencnu mašinu,**
- b) logaritmar,
- c) analitičku mašinu.**

11. Osnivač korporacije IBM (International Business Machines) bio je:

- a) Čarls Havijer Tomas,
- b) Herman Holerit,**
- c) Alan M. Turing.

12. Računar Colosus projektovao je, 1941. godine:

- a) Konrad Cuze,
- b) Vanever Buš,
- c) Alan M. Turing.**

13. Prvi uspešan elektronski računar opšte namene bio je:

- a) ABC (Atanasoff–Berry Computer),
- b) ENIAC (Electronic Numerical Integrator and Computer)**
- c) SSEC (Selective Sequence Electronic Calculator).

14. Ključna karakteristika prve generacije računara bilo je korišćenje _____
(vakuumskih cevi)

15. Druga generacija računara zasnovana je na _____.
(tranzistorima).

16. Glavno tehnološko unapređenje računara treće generacije bila je primena
_____
(integriranih kola)

17. Pod superračunarima se obično podrazumevaju računari čija je konstrukcija zasnovana na:

- a) fon Nojmanovoj arhitekturi,
- b) sekvencijalnoj obradi podataka,
- c) paralelizaciji računarskog procesa.**

18. Prvi mikroprocesor proizveden je:

- a) 1968,
- b) 1971,**
- c) 1974.

19. Prvi mikroprocesor proizvela je kompanija:

- a) Intel,**
- b) IBM,
- c) Motorola.

20. Zaokruži imena dvojice ljudi koji su konstruisali računar Apple I, a kasnije osnovali kompaniju Apple Computers:
a) **Stiv Džobs,**
b) Ed Roberts,
c) **Stiven Voznjak,**
d) Klajv Sinkler.

21. Prvi računar zasnovan na grafičkom radnom okruženju (grafičkom korisničkom interfejsu) bio je:
a) Commodore 64,
b) **Lisa,**
c) Apple Macintosh.

22. Prvi personalni računar kompanije IBM, pod nazivom IBM PC, predstavljen je:
a) 1965,
b) 1971,
c) 1975,
d) **1981.**

23. Prvi personalni računari bazirani na procesoru Pentium pojavili su se:
a) 1985,
b) 1989,
c) **1993,**
d) 1995.

24. Sa stanovišta primene računare možemo podeliti na računare _____ namene i računare _____ namene.
(opšte) **(specijalne)**

25. Za označavanje fizičkih uređaja računarskog sistema koristi se termin _____, dok se za programe po kojima računar radi koristi termin _____. **(hardver)**
(softver)

26. Jedinice spoljne memorije dele se na jedinice sa _____ i jedinice sa _____ pristupom.
(sekvencijalnim) **(direktnim)**

27. Softver se može podeliti na:
_____,
(operativne sisteme)
_____, i
(sistemski softver)
_____.
(aplikacione programe).

28. Nauka koja se bavi proučavanjem interakcije čoveka i mašine naziva se:
a) ekologija,
b) **ergonomija,**
c) ergologija,
d) ekonomija.

29. Statički deo memorije, koji može samo da se čita, označava se kao:

- a) RAM,
- b) DRAM,
- c) ROM,**
- d) SRAM.

30. Vrlo brza memorija koja se nalazi u samom procesoru ili uz njega naziva se:

- a) EPROM,
- b) keš (cache),**
- c) bafer.

31. Za razmenu podataka između procesora i memorijskih lokacija koristi se:

- a) adresna magistrala,
- b) magistrala podataka,**
- c) kontrolna magistrala.

32. RS–232 ili asinhroni portovi poznatiji su pod nazivom:

- a) serijski portovi,**
- b) paralelni portovi,
- c) PS2 portovi.

33. Za označavanje lokalne računarske mreže koristi se akronim:

- a) WAN,
- b) WWW,
- c) LAN,**
- d) VPN.

34. Pod operativnim sistemom u užem smislu danas se podrazumeva:

- a) mikrokod (microcode),
- b) jezgro (kernel),**
- c) omotač ili ljuska (shell).

35. Puno ime datoteke sastoji se od:

- a) imena jedinice na kojoj se datoteka nalazi,**
- b) puta (staze) do datoteke,**
- c) atributa datoteke,
- d) imena datoteke.**

36. Za brisanje znaka koji se nalazi levo u odnosu na kursor koristi se taster:

- a) Delete,
- b) Backspace,**
- c) Home.

37. Za resetovanje računara koristi se kombinacija tastera:

- a) Ctrl+C,
- b) Ctrl+Pause/Break,
- c) Ctrl+Alt+Del.**

38. Prva verzija MS Windows-a pojavila se:

- a) 1985,**
- b) 1990,
- c) 1995.

39. Prva verzija operativnog sistema Windows NT pojavila se:

- a) 1990,
- b) 1993,**
- c) 1998.

40. Imena datoteka i foldera u novijim verzijama operativnog sistema Windows mogu sadržati:

- a) do 8 znakova,
- b) do 100 znakova,
- c) do 255 znakova.**

41. Olakšavanje razmene podataka među programima u operativnom sistemu Windows omogućeno je mehanizmom zajedničkog područja za programe koji je nazvan:

- a) desktop,
- b) klipbord,**
- c) taskbar.

42. Prilikom rada sa više programa u operativnom sistemu Windows, za prelazak iz jednog prozora u drugi koristi se kombinacija tastera:

- a) Ctrl+Alt,
- b) Alt+Tab,**
- c) Alt+Win.

43. Prilikom istovremenog označavanja većeg broja datoteka ili foldera u operativnom

sistemu Windows koristi se taster _____, ako su datoteke (folderi) koje treba
(Shift)

označiti u nizu, odnosno taster _____ ako datoteke (folderi) koje treba označiti
(Ctrl)

nisu u nizu.

44. Za premeštanje foldera ili datoteka iz jednog foldera u drugi u operativnom sistemu Windows koriste se komande:

- a) Copy + Paste,
- b) Cut + Paste,**
- c) Shift + Insert.

45. Pre pojave Windows-a, najrašireniji operativni sistem na personalnim računarima bio je:

- a) UNIX,
- b) MS-DOS,**
- c) CP/M.

46. Zamenski (džoker) znaci su:

- a) @ i #,
- b) * i ?,**
- c) § i &.

47. Beline na stranici između ruba teksta i odgovarajuće ivice papira, koje ograničavaju pravougaoni prostor na papiru unutar koga se piše tekst nazivaju se:

- a) fusnotama,
- b) marginama,**
- c) okvirima.

48. Deo teksta otkucan između dva pritiska na taster Enter (Return) naziva se:

- a) zaglavlje,
- b) poglavlje,
- c) pasus (paragraf),**
- d) rečenica.

49. Skup znakova (slova, brojeva, simbola) koji imaju iste vizuelne karakteristike naziva se:

- a) stil,
- b) pasus,
- c) font.**

50. Uobičajene veličine slova za kucanje teksta su:

- a) 10, 11 i 12 pt,**
- b) 14, 18 i 24 pt,
- c) 24, 36 i 48 pt.

51. Prilikom tzv. „slepog kucanja“, ruke se nalaze u osnovnom redu a prsti leve ruke na osnovnim slovima:

- a) q, w, e, r;
- b) a, s, d, f;**
- c) j, k, l, č;
- d) a, b, c, d.

52. Za kucanje samo velikih slova treba uključiti odgovarajuću opciju pritiskom na taster:

- a) Tab,
- b) Caps Lock,**
- c) Scroll Lock.

53. Tačka umetanja se, unutar jednog reda, pomera na početak reda pritiskom na:

- a) Ctrl+Home
- b) Home**
- c) Backspace.

54. Prilikom označavanja teksta u programu Microsoft Word, za označavanje jedne reči potrebno je _____ puta uzastopno pritisnuti levi taster miša a za označavanje jednog pasusa

(dva)

(paragrafa) potrebno je _____ puta uzastopno pritisnuti levi taster miša.

(tri)

55. Prilikom označavanja teksta u programu Microsoft Word, za označavanje jedne rečenice koristi se pritisak na levi taster miša u kombinaciji sa tasterom _____.

(Ctrl)

56. Za poništavanje akcije koristi se komanda:

- a) Redo,
- b) Undo,**
- c) Restore.

57. Komunikacioni medijumi se obično dele na _____ i _____ .

(kablovske)

(bežične)

58. Od kablovskih komunikacionih medijuma najveći kapacitet imaju:

- a) koaksijalni kablovi,
- b) optički kablovi,**
- c) upredene parice (UTP).

59. Za povezivanje računara putem klasičnih telefonskih linija koristi se komunikacioni uređaj koji se zove:

- a) mrežni adapter,
- b) modem,**
- c) ruter.

60. Prema odnosu među čvorovima u mreži, mreže se mogu podeliti na

_____ i _____ mreže.
(klijent/server Ili client/server) (ravnopravne Ili peer-to-peer)

61. Komunikacioni put između dva čvora u mreži naziva se:

- a) veza,**
- b) topologija,
- c) protokol.

62. Kada u topologiji mreže postoji centralni čvor na koji su povezani svi drugi čvorovi, ovakva topologija se naziva:

- a) centralizovana,
- b) zvezdasta,**
- c) topologija magistrale.

63. Kada je u topologiji mreže svaki čvor povezan sa dva susedna čvora, tako da veze čine kružnu konfiguraciju, ovakva topologija se naziva:

- a) paralelna,
- b) hibridna,
- c) prstenasta.**

64. Čvorovi u mreži mogu da komuniciraju međusobno putem _____ i _____ veza.
(fizičkih) (logičkih)

65. Najčešći način za upravljanje komunikacijom i kontrolu saobraćaja u topologiji magistrale i zvezde je:

- a) prsten sa žetonom (token ring),
- b) ethernet (ethernet),**
- c) intranet.

66. U ISO/OSI referentnom modelu za otvorenu međusobnu komunikaciju, sloj koji opisuje komunikacioni put između čvorova preko fizičkog kanala, okvire poruke za prenos, proveru integriteta primljene informacije i sl. naziva se:

- a) fizički sloj,
- b) sloj povezivanja,**
- c) sloj sesije.

67. U ISO/OSI referentnom modelu za otvorenu međusobnu komunikaciju, sloj koji uspostavlja logički put između čvorova, adresira i rutira poruke naziva se:

- a) **mrežni sloj,**
- b) transportni sloj,
- c) sloj aplikacije.

68. Lice koje upravlja radom mreže naziva se:

- a) operator,
- b) **administrator,**
- c) integrator.

69. Za zaštitu mreže od nedozvoljenog pristupa spolja koristi se:

- a) ruter,
- b) **zaštitni zid (firewall),**
- c) server.

70. Preteča Interneta bila je mreža pod nazivom:

- a) USENET,
- b) **ARPANET,**
- c) BITNET.

71. Grupa mreža i računara na Internetu pod jedinstvenom administrativnom kontrolom i održavanjem naziva se:

- a) **domen,**
- b) intranet,
- c) servis.

72. Skup komunikacionih protokola na kojima se bazira Internet naziva se:

- a) SMTP,
- b) **TCP/IP,**
- c) HTTP.

73. Servis koji omogućava pretraživanje Interneta korišćenjem grafičkog korisničkog interfejsa naziva se:

- a) Telnet,
- b) **World Wide Web,**
- c) Finger.

74. Lokalne računarske mreže koje koriste iste TCP/IP protokole i alate kao Internet, ali nisu povezane na njega nazivaju se:

- a) ethernet,
- b) **intranet,**
- c) ekstranet.

75. Najstariji i najrasprostranjeniji servis na Internetu je:

- a) FTP (File Transfer Protocol),
- b) **e-mail,**
- c) IRC (Internet Relay Chat).

76. Program za elektronsku poštu koji je uključen u operativni sistem Windows zove se:

- a) Outlook,
- b) Outlook Express,**
- c) Internet Explorer.

77. Folder u koji se smeštaju pristigle poruke elektronske pošte zove se:

- a) Drafts,
- b) Inbox,**
- c) Outbox.

78. Komanda kojom se primljena poruka elektronske pošte prosleđuje na drugu adresu glasi:

- a) Reply,
- b) Reply All,
- c) Forward.**

79. Projekat World Wide Web (WWW) zamišljen je i razvijen u:

- a) Nacionalnoj fondaciji za nauku (NSF),
- b) Evropskoj laboratoriji za nuklearnu fiziku (CERN),**
- c) Agenciji za napredne istraživačke projekte (ARPA).

80. Projektom razvoja World Wide Web-a (WWW) rukovodio je:

- a) Vilijam Gejts,
- b) Tim Berners Li,**
- c) Stiv Džobs.

81. Internet servis koji se najbrže razvija je:

- a) e-mail,
- b) World Wide Web (WWW),**
- c) FTP (File Transfer Protocol).

82. Izraz „hipertekst“ uveo je, 1965. godine:

- a) Venever Buš,
- b) Ted Nelson,**
- c) Tim Berners Li.

83. Nesekvencijalni fragmenti teksta u hipertekstu povezani su međusobno pomoću pokazivača nazvanih:

- a) čvorovi,
- b) linkovi,**
- c) navigatori.

84. Proces kretanja kroz hipertekst dokument naziva se _____ a za
(navigacija ILI krstarenje)

čitanje ovakvih dokumenata koriste se posebni programi koji se nazivaju

_____
(brauzeri ILI browser-i)

85. Bilo koja kombinacija teksta, dvo i trodimenzionalne grafike (crteža, dijagrama, planova, tehničkih crteža itd.), fotografija, zvuka, animacija i videa u jednom dokumentu naziva se

_____
(multimedija)

86. Ujedinjavanje koncepta hiperteksta sa multimedijalnim sistemima dovelo je do nastanka

_____.
(hipermedije)

87. Veza koja ukazuje na delove dokumenta koji se nalaze na drugom računaru naziva se:

- a) multiveza (multilink),
- b) superveza (superlink),
- c) hiperveza (hyperlink).**

88. Protokol koji se koristi za prenos hipertekst dokumenata skraćeno se označava kao:

- a) FTP,
- b) HTTP,**
- c) URL.

89. Program za navigaciju (brauzer) koji je sastavni deo operativnog sistema Windows zove se:

- a) Netscape Communicator,
- b) Internet Explorer,**
- c) Hyper Terminal.

90. Najpoznatiji pretraživači na Internetu su _____ i _____.
(Google) (Yahoo)

91. Elektronska enciklopedija koju je izradila kompanija Microsoft poznata je pod nazivom:

- a) Encarta,**
- b) Britannica,
- c) Wikipedia.

92. Jedan od najpoznatijih programa za multimediju koji je sastavni deo operativnog sistema Windows zove se:

- a) Windows Movie Maker,
- b) Windows Media Player,**
- c) Real Player.

93. Osnovni program bez koga računar ne može ništa da radi zove se

_____
(operativni sistem)

94. Kombinacija tastera Ctrl+C predstavlja prečicu za komandu _____ a Ctrl+V za komandu _____.

(Paste)

(Copy)

95. Koliko bajtova ima u jednom megabajtu?

$2^{10} \times 2^{10} = 2^{20}$ ili $1024 \times 1024 = 1.048.576$

96. Prvim programerom smatra se _____.

(Ada Bajron)

97. Za označavanje greške u programima koristi se termin _____.

(bag ILI bug)

98. Veličina slova izražava se u tačkama ili pointima (pt). Koliko tačaka približno ima u jednom milimetru? _____

(3)

99. Sa gledišta autorskih prava na tržištu se mogu naći programi koji su:

a) _____,
(vlasništvo proizvođača ILI proprietary software)

b) _____ i
(deljeni ILI shareware)

c) _____.
(javni ILI freeware ILI public domain)

100. Programi koji služe za korišćenje različitih perifernih jedinica i drugih uređaja nazivaju se

_____
(veznici ILI drajveri)